WAGI AUTOMATYCZNE do ZBOŻA i MĄKI — ORYGINALNE PERLAKI — ŁUSZCZARKI KAŠPARA

Zakłady Budowy Młynów

J. WĘGRZYN i F. VOSTŘAK

Inżynierowie

WARSZAWA-PRAGA — ul. OLSZOWA 14

SKRÓT TELEGRAFICZNY: „MŁYNOBUDOWA" — TELEF. 49 i 67-99

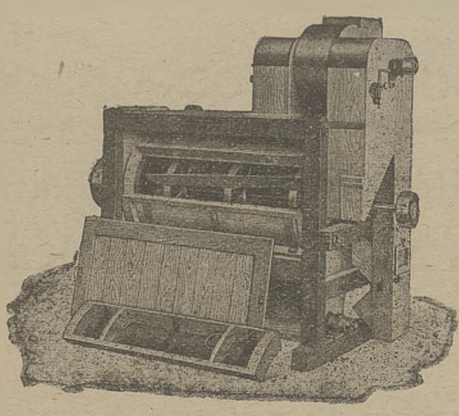
BUDOWA i PRZEBUDOWA MŁYNÓW

podług najnowszych wymagań i postępów techniki młynarskiej

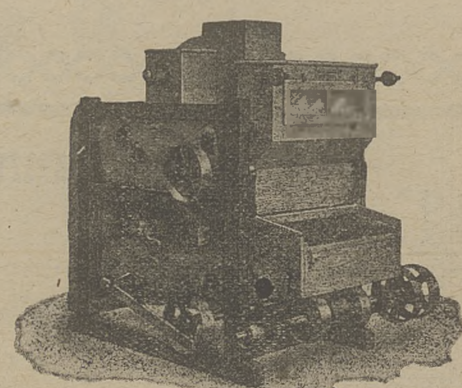
SPRZEDAŻ WSZELKIEGO RODZAJU

MASZYN MŁYŃSKICH

obejmujących ca'okształt młynarstwa zbożowego

Łuszczarka szmerglowa

Wialnia (Aspirator) z doln. sitem

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO

TOW. AKC. **„MŁYNOTWÓRNIA"** w ROGOŹNIE nad WEŁNĄ

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ i SKŁAD

TRYJERÓW FABRYKI **PH. NEBRICH** w PRADZE CZESK.

WARSZTATY REPARACYJNE — RYFLARNIA — KAMIENIARNIA

GAZA DUFOURA — ARTYKUŁY MŁYNARSKIE

TURBINY FRANCISA

SILNIKI na ROPĘ i na GAZ SSANY — PORADY TECHNICZNE — POMIARY SIŁY WODNEJ

Rok VIII. 31 października 1926 r. Nr. 20

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

WYCHODZI DWA RAZY MIESIĘCZNIE | REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, N.-ŚWIAT 70

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

WARUNKI PRENUMERATY: Dla członków Zw. Mł. Pol. kwart. 4 zł. Dla nie członków „ 6 „	Ogłoszenia przyjmuje Redakcja „Młynarza Polskiego" Nowy-Świat 70, tel. 277-45.	NUMER NASZEGO KONTA w P. K. O. 1615

Nowoczesne systemy mielenia

(Ciąg dalszy).

Inż. prof. ST. MAŁYSZCZYCKI.

F. ZAPOTRZEBOWANIE SIŁY POPĘDOWEJ.

Z zastosowaniem do odsiewania między-produktów mielenia:

Pytli płaskich: 14—16, albo średnio 15 kg. ziarna na godzinę i na 1-go konia mechanicznego, albo 0,066 konia mech. na 1 kg. ziarna na godzinę;

Pytli odśrodkowanych: 12—14, albo średnio 13 kg. ziarna na godzinę i na 1-go konia mechanicznego, albo 0,07 konia mech. na 1 kg. ziarna na godzinę.

Siła popędowa w urządzeniach maszynowych młyna przy przemiale pszenicy rozkłada się procentowo w następujący sposób:

RODZAJ PRZEMIAŁU	Przygotowanie ziarna do przemiału	Śrutowanie ziarna	Czyszczenie kaszek i miałów	Rozczynianie kaszek	Przemiał miałów i wymiał otrąb	Odsiewanie produktów mielenia	Przenoszenie produktów mielenia	Pędnie (transmisje)
Z zastosowaniem pytli płaskich:								
1. Częściowo samoczynne urządzenie . .	25	22	6,5	11	21	5	5	4,5
2. Całkowicie „ „ . .	25	21	6	10	21	4	8,5	4,5
Z zastosowaniem pytli odśrodkowych:								
1. Częściowo samoczynne urządzenie . .	20	21	5,5	9	18	18	4	4,5
2. Całkowicie „ „ . .	20	20	5	8	18	17	7,5	4,5

G. WENTYLACJA SSĄCA MASZYN MŁYŃSKICH.

Zapotrzebowanie powierzchni filtrowej w m² w odpylaczach ssących.

1. Walce młyńskie:

a) śrutowe: 0,15 — 0,20, albo średnio 0,175 m² na 1 dm. długości walca;

b) rozczynowe: 0,20—0,26, albo średnio 0,230 m² na 1 dm. długości walca;

c) przemiałowe: 0,24—0,30, albo średnio 0,270 m² na 1 dm. długości walca.

2. Kamienie młyńskie: 2,8 D—3,2 D, albo średnio 3×D w m², gdzie D oznacza średnicę kamienia w metrach.

3. Pytle młyńskie:

a) graniaste lub **cylindryczne:** 0,5 D×L w m², gdzie **D** oznacza średnicę, a **L** — długość bębna odsiewającego w m.

b) odśrodkowe: 0,6 D×L w m², gdzie **D** oznacza średnicę, a **L** — długość bębna odsiewającego w m.

c) płaskie: dla 1 m² powierzchni ramy pytla z włączeniem kanałów: 0,2—0,3 m², albo średnio 0,25 m².

4. Wialnie kaszkowe i miałowe: 40—60%, zatem średnio 50% powierzchni filtrowej, potrzebnej dla walców śrutowych.

Zapotrzebowanie powietrza: na 1 m² powierzchni odpylacza powinno liczyć się 4—6 m³, albo średnio 5 m³ powietrza na minutę.

PRZYKŁAD.

Młyn dla przemiału 24.000 kg. pszenicy na dobę, t. j. 1000 kg. na godzinę, z zastosowaniem 5-krotnego śrutowania ziarna, 4-krotnego czyszczenia kaszek, 3-krotnego rozczyniania kaszek, 6-krotnego przemielania miałów na walcach gładkich i 2-krotnego przemielania miałów na kamieniach młyńskich, o wyniku przemiałowym 72% mąki w 5-ciu gatunkach i 25,5% otrąb, w stosunku do surowego ziarna, przyjętego na 100%, to znaczy, że na odpady odlicza się tu 2,5%.

Ponieważ na odpady przyjmuje się tu **2,5% ziarna surowego,** to odpowiadająca temu **ilość ziarna oczyszczonego J,** idącego na przemiał na dobę, oblicza się z wyrazu: $J = 24000 - \frac{24000 \times 25}{100} =$ 23400 kg., zatem 23400 : 24 = **975 kg. na godzinę.**

Ponieważ przy śrutowaniu pszenicy stopniowe zwiększania się objętości produktu drobienia jest o wiele większem, aniżeli przy życie, więc dla obliczeń wymaganych długości walców potrzebną jest tu znajomość ciężaru gatunkowego każdego danego śrutu po wysianiu z niego między-produktów mielenia, t. j. mąki, miału, kaszki i rozczynu, a to w celu oznaczeń objętościowych dla każdej ilości śrutów, postępujących kolejno na walce.

Przyjmując średnią wagę 1 m³ pszenicy na 775 kg. idącej do I-go śrutowania, otrzymuje się na podstawie odnośnych badań praktycznych, przy 5-krotnem śrutowaniu ziarna, następujące wagi 1 m³ kolejnych śrutów: 610, 410, 275 i 215 kg. — Obliczywszy następnie wymaganą długość pierwszej pary walców śrutowych, przyjmując na podstawie poprzednio podanych dat, t. j. średnio po 110 kg. na godzinę, 1 dm. długości walców o średnicy 250 mm., która w danym przykładzie wypada na: 975 : 110 = 8,86 dm., stwierdza się przedewszystkiem, że 975 kg. pszenicy, idącej tu na godzinę do I-go śrutowania, przy przyjętej dla 1 m³ jej wagi na 775 kg., odnośna objętość stanowi: 975 : 775 = 1.25 m³ na godzinę; dla takiej też objętości wymaganą jest obliczona wyżej długość walców, t. j. 8,86 dm., to znaczy, że długość ta potrzebna jest dla 1.25 m³ na godzinę, skąd oblicza się dopiero **długość walców na 1 m³ zasypu na godzinę z wyrazu: 8,86 : 1,25 = 7 dm.**

Sposób ten obliczania odnosi się tylko do walców śrutowych, podczas gdy walce rozczynowe i przemiałowe, zarówno jak i kamienie młyńskie, wyznacza się wprost z podanych poprzednio sprawności tychże.

Tym sposobem odnośne obliczenia wymaganych długości walców w danym przykładzie obejmuje poniższa tabela:

Śrutowanie ziarna na walcach rowkowanych o średnicy 250 m.	Ilość zasypu w kg. na godzinę	Waga 1 m³ w kg.	Ilość zasypu w m³ na godzinę	Wymagana długość walców w dm.	Przyjmuje się w praktyce długość walców w mm.
I-sze	975	775	975 : 775 = 1,25	1,25 × 7 = 8,75	1 para : 250 × 1000 mm.
II-gie	815	610	815 : 610 = 1,33	1,33 × 7 = 9,31	1 „ : 250 × 1000 „
III-cie	535	410	535 : 410 = 1,30	1,30 × 7 = 9,10	1 „ : 250 × 800 „
IV-te	275	275	275 : 275 = 1,00	1,00 × 7 = 7,00	1 „ : 250 × 800 „
V-te	145	215	145 : 215 = 0,67	0,67 × 7 = 4,69	1 „ : 250 × 600 „
Rozczynianie kaszek na walcach gładkich o średnicy 300 mm.					1 stolec dwuparny
1-sze	190	—	—	190 : 65 = 3,0	
2-gie	75	—	—	75 : 65 = 1,1	
3-cie	136	—	—	136 : 65 = 2,0	
	401	—	—	6,1	1 para : 300 × 600 mm.
Przemiał miałów na walcach gładkich o średnicy 300 mm.					
1-szy	130	—	—	130 : 50 = 2,6	
2-gi	130	—	—	130 : 50 = 2,6	
3-ci	105	—	—	105 : 50 = 2,1	
4-ty	115	—	—	115 : 50 = 2,3	
5-ty	110	—	—	110 : 50 = 2,2	
6-ty	110	—	—	110 : 50 = 2,2	
	700	—	—	14,0	2 pary : 300 × 700 mm.

Uwaga: Podane w powyższej tabeli ilości kolejnych zasypów w kg. na godzinę są otrzymane z 1-ej rubryki poprzedniej tabeli, wykazującej procentowe wyniki przemiałowe pszenicy, przez pomnożenie odnośnych cyfr procentowych przez liczbę 10, ponieważ w danym przykładzie ilość przemiału ziarna na godzinę wynosi 1000 kg., zatem jest 10-krotnie większą od 100 kg., których odsetki wykazuje właśnie 1-sza rubryka poprzedniej tabeli przemiałowej.

Z powyższego zestawienia wynika, że w danym przykładzie, tylko proces śrutowania może odbywać się tu zupełnie samoczynnie, podczas gdy kaszki i miały muszą być z każdej partji przemielanego ziarna oddzielnie zbierane i następnie dopiero kolejno rozczyniane i przemielane. — Najpraktyczniej jest zatem przemielać tu ziarno partjami po 24.000 kg., przyczem w przeciągu 1-szej doby powinno odbywać się samoczynnie proces śrutowania, a w każdej na-

stępnej po niej dobie należy dopiero rozczynić i przemleć zebrane z całegu śrutowania kaszki i miały w kolejnym po sobie porządku, wskazanej w odnośnej tabeli przemiałowej.

Przemiał zaś **miałów ostatnich,** t. j. z 7-mego i 8-mego, uskutecznia się **najkorzystniej na kamieniach młyńskich,** a że odnośne ilości ich w danym przykładzie, podług odnośnej tabeli przemiałowej wynoszą: 166 i 170 kg., zatem razem 336 kg. na godzinę, więc stosownie do podanych poprzednio sprawności złożeń kamieni, potrzebnem jest do tego **1 złożenie kamieni młyńskich o średnicy 1000 mm.,** które przemiela 370 kg. miału na godzinę.

Z tych samych względów, które zostały bliżej wyjaśnione przy walcach śrutowych, także oznaczania wymaganych wymiarów dla pytli płaskich powinny opierać się na obliczeniach objętościowych dla każdej ilości odsiewanego produktu mielenia.

Ponieważ sprawność pytla płaskiego dla 1-go śrutu pszennego, stosownie do poprzednio podanych dat praktycznych, wynosi średnio 115 kg. na godzinę, i na 1 m² powierzchni ramy pytla płaskiego, a odnośna ilość produktu z I-go śrutowania w danym przykładzie stanowi 975 kg. na godzinę, więc wymagana sumaryczna powierzchnia ram pytla płaskiego oblicza się tu na: 975 : 115 = 8,47 m²; odnośna zaś objętość tego I-go produktu śrutowania, jak to przy walcach śrutowych zostało obliczonem, wynosi 1,25 m³, zatem wymagana tu powierzchnia pytla płaskiego, w stosunku do objętości odsiewanego produktu śrutowania, wypada na: 8,47 : 1,25 = 6,75 m² na 1 m³ tego ostatniego.

Sposób ten obliczania pytli płaskich odnosi się tylko do odsiewania produktów, pochodzących ze śrutowań, natomiast dla odsiewania produktów, pochodzących z rozczyniania kaszek i przemielania miałów, wyznacza się wymagane wymiary ram pytli płaskich wprost z podanych poprzednio sprawności tychże.

Odnośne obliczenia wymaganych wymiarów dla ram pytli płaskich w danym przykładzie, obejmuje poniższe tabela:

ODSIEWANE PRODUKTY MIELENIA	Ilość zasypu w kg. na godzinę	Waga 1 m³ w kg.	Ilość zasypu w m³ na godzinę	Wymagana powierzchnia sumaryczna pytla płaskiego w m²	Wymagana powierzchnia 1-ej z 10-ciu ram pytla płaskiego w m²	Wymagana szerokość 1-go działu ramy przy długości jej 1,6 m.	Przyjmuje się w praktyce dla wykonywanych szerokości działów na 343 mm., jako najodpowiedniejszych w danym przykładzie
Śrutowanie ziarna							
I-sze	975	775	975 : 775 = 1,25	1,25 × 6,75 = 8,43	0,843	0,843 : 1,6 = 0,52	2 działy
II-gie	815	610	815 : 610 = 1,33	1,33 × 6,75 = 8,97	0,897	0,897 : 1,6 = 0,56	2 „
III-cie	535	410	535 : 410 = 1,30	1,30 × 6,75 = 8,77	0,877	0,877 : 1,6 = 0,54	2 „
IV-te	275	275	275 : 275 = 1,00	1,00 × 6,75 = 6,75	0,675	0,675 : 1,6 = 0,42	1 dział
V-te	145	215	145 : 215 = 0,67	0,67 × 6,75 = 4,52	0,452	0,452 : 1,6 = 0,28	1 „
Rozczynianie kaszek							
1-sze	190	—	—	—	—	—	
2-gie	75	—	—	—	—	—	
3-cie	136	—	—	—	—	—	
	401	—	—	401 : 77,5 = 5,17	0,517	0,517 : 1,6 = 0,32	1 dział
Przemiał miałów							
1-szy	130	—	—	—	—	—	
2-gi	130	—	—	—	—	—	
3-ci	105	—	—	—	—	—	
4-ty	115	—	—	—	—	—	
5-ty	110	—	—	—	—	—	
6-ty	110	—	—	—	—	—	
	700	—	—	700 : 67,5 = 10,37	1,037	1,037 : 1,6 = 0,64	2 działy
7-my	166	—	—	—	—	—	
8-my	170	—	—	—	—	—	
	336	—	—	336 : 67,5 = 4,97	0,497	0,497 : 1,6 = 0,31	1 dział

1 pytel płaski 6-działowy z 10-ma ramami po 1,6 m. długości i 3 × 343 = 1029 mm. szerokości

Odnośnie do **oznaczeń wymaganych wymiarów wialni kaszkowych i miałowych** zauważa się przedewszystkiem, że dla danego przemiału przykładowego, t. j. dla 24.000 kg. pszenicy na dobę, przy 5-krotnem śrutowaniu ziarna, może być racjonalnem czyszczenie samych tylko kaszek, bo wobec zbyt małych ilości otrzymywanych tu miałów, które mogłyby nadawać się do czyszczenia na wialni miałowej, wprowadzenie tego ostatniego komplikowałoby tylko dane urządzenie młyna bez większego pożytku. Stosowanie zatem wialni miałowych może być więcej uzasadnionem tylko przy znacznie większych przemiałach pszenicy, w których wszystkie czynności przemiałowe mogą odbywać się samoczynnie i tam, gdzie wymaganem jest otrzymywanie pewnej ilości wyjątkowo białej mąki, n. p. dla celów cukierniczych.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Kronika

Z RYNKU ZBOŻOWEGO.

Od pewnego czasu ceny zboża, specjalnie zaś żyta, mają nader mocną tendencję z całego szeregu przyczyn, a więc dużego zapotrzebowania na rynkach zagranicznych, co pociąga za sobą w konsekwencji znaczny jego wywóz z naszego kraju oraz niepogody, robót jesiennych w polu, utrudniających dostawy do miast.

Wszystko to wpływa na zwyżkowe kształtowanie się cen, specjalnie żyta, co doprowadzić może do ponownej zwyżki ceny chleba i tak już wygórowanej, co zatem idzie, wywołać może dalszy wzrost kosztów utrzymania.

CENY MĄKI I CHLEBA.

Młynarze warszawscy zwrócili się do oddziałów walki z lichwą kom. rządu z przedstawieniem konieczności podwyższenia mąki żytniej, motywując ją zwyżką ceny żyta. Komisarjat rządu zwyżki nie zaaprobował, wobec czego w dalszym ciągu obowiązują natychmiastowe ceny mąki i chleba.

OKAZJA DO HANDLU Z ZAGRANICĄ.

Życzący poznać bliższe szczegóły i otrzymać adres niżej wskazanej firmy zagranicznej, winni skierować zapytania swoje do Związku Młynarzy Polskich, Warszawa, Nowy Świat 70.

Firmo z Hamburga potrzebuje mąki w większej ilości sitkowej — razowej po odciągnięciu od niej 30% białej mąki.

Zaznaczamy, że Związek Młynarzy Polskich nie przyjmuje na siebie odpowiedzialności za konsekwencje handlowe zawartych tą drogą interesów.

Członkowie Związku Mł. Polskich otrzymują informacje bezpłatnie, niećzłonkowie natomiast winni do zapytań załączyć na koszta odpowiedzi zł. 1.— w znaczkach pocztowych.

ZIEMNIAKI.

Na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych, główny urząd statystyczny podaje do wiadomości, co następuje: Wrzesień miał temperaturę w całej Polsce powyżej normalnej wieloletniej, mniej więcej od $^1/_2$ C. prawie do $1^1/_2$ C. Ilość ciepła i słońca, otrzymana w ciągu miesiąca była dostateczna. Opadów otrzymała Polska poniżej normalnej ilości, przytem szczególnie mało było opadów (pomijając miejscowe krótkotrwałe ulewy) w zachodniej części kraju. Jednakże i tej ilości opadów wraz z wilgocią, pozostałą z poprzedniego okresu było dostatecznie dla wegetacji ziemiopłodów.

Według powtórnych zrewidowanych szacowań główny urząd statystyczny oblicza przeciętny zbiór ziemniaków z ha w chwili obecnej dla całej Polski na 103 q. (— 100 kg.), wobec czego całkowity zbiór przypuszczalnie wyniesie 246.379 tys. q. Liczba ta nie jest całkiem dokładna. Ściślejsza liczba będzie ustalona dopiero po otrzymaniu sprawozdań na podstawie spostrzeżeń po całkowitem wykopaniu ziemniaków.

PATENTY UDZIELANE PRZEZ URZĄD PATENTOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W DZIALE MŁYNARSKIM.

Nr. 5203. M. David, Liege. **Młynek do mielenia i mieszania.**

Nr. 5216. Kaspar Getreideschälmaschine G. m. b. Offenbach. — **Maszyna do łuszczenia, polerowa i t. p. obróbki ziarn.**

Nr. 5577. Carter-Mayhew Manufacturing Comp. — Minneapolis. — **Maszyna do sortowania zboża.**

Nr. 5690. M. Siedlicki-Warszawa. — **Młynek.**

Wyciąg z „Wiadomości Urzędu Patentowego" sporządził rzecznik patentowy, inżynier H. Sokal, Warszawa, Chmielna 27.

WIELKI POŻAR.

W młynie parowym Braci Frydmanów w Łucku, wybuchł wielki pożar. Pożar powstał od zagrzania się panewek. Ponieważ gmach, w którym mieścił się młyn, był drewniany, więc płomienie ogarnęły odrazu cztery piętra budynku, a pożar począł zagrażać całej dzielnicy miasta. Na ratunek pospieszyła straż miejska, wojskowa i ochotnicza z najbliższej okolicy. Gaszenie żywiołu trwało czternaście godzin. W rezultacie cały młyn spłonął. Uszkodzone zostały poważnie maszyny najnowszego typu, ustawione w młynie przed kilku zaledwie tygodniami. Straty dosięgają miljona złotych. Młyn był ubezpieczony na znacznie niższą kwotę.

PRACA NAD USTALENIEM TEKSTU PROJEKTU USTAWY O IZBACH PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH.

Rząd zamierza w niedługim czasie ogłosić ustawę o Izbach Przemysłowo-Handlowych w drodze dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej. Poglądy kół gospodarczych na sprawę powyższą nie były dotychczas jednolite i dlatego było rzeczą pierwszorzędnej wagi, aby w momencie rozstrzygającym zdobyć się na uzgodnienie opinji i wystąpienie wobec czynników rządzących z własnym projektem, popieranym jeżeli nie przez wszystkie bez wyjątku, to przynajmniej przez znakomitą większość miarodajnych organizacyj gospodarczych.

W zrozumieniu tej potrzeby Zarząd Centralnego Związku Polskiego, Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów usiłował już od dłuższzgo czasu ustalić linję kompromisu między zapatrywaniami poszczególnych organizacyj członkowskich. W wyniku tych usiłowań stworzony został projekt ustawy o Izbach.

Projekt ustawy jakkolwiek oparty jest w zasadzie na ostatnim wniosku ustawodawczym Rządu, złożonym do Sejmu w styczniu 1924 r., zawiera jednak cały szereg doniosłych zmian i poprawek, które w pierwszym rzędzie dotyczą sposobu powoływania radców Izby.

W celu uchronienia życia gospodarczego od zgubnych skutków chaotycznej walki wyborczej, która pod wpływem dzisiejszych haseł demagogicznych łatwo doprowadzić może do sytuacji karykaturalnej i zgubić w zarodku nową organizację izbową, art. 11 przewiduje, aby „Radców Izby delegowały zrzeszenia gospodarcze wymienione w statucie Izby, przyczem z pośród zrzeszeń mogą być brane pod uwagę

tylko te, które istniały w sposób prawem przepisany już w dniu 1 stycznia 1926 r. i które mają według tych statutów za zadanie działalność związaną z reprezentacją w zakresie interesów górnictwa, przemysłu i handlu. Nowopowstające zrzeszenia mogą być w drodze zmiany statutu Izby nie wcześniej jak po trzech latach ich działalności.

Statut oznaczy również liczbę radców delegowanych przez poszczególne zrzeszenia. Część radców, nie więcej jednak jak jedną ósmą mianuje Minister Przemysłu i Handlu z pośród znawców życia gospodarczego.

Jeżeli w ciągu danego okresu trzyletniego opróżni się miejsce radcy Izby, zajmie je do końca tegoż okresu nowy radca w drodze bądź delegowania przez odnośne zrzeszenia gospodarcze, bądź mianowanie przez Ministra Przemysłu i Handlu w zależności od sposobu, w jaki był do Izby powołany radca, którego miejsce zostało opróżnione."

Jak widać z powyższego, dążnością jest wytworzenie warunków najlepszej i najbardziej celowej współpracy Izb z dotychczas istniejącemi wolnemi zrzeszeniami gospodarczemi. W tym celu zaproponowano, aby wybór radców Izby powierzony był miarodajnym organizacjom gospodarczym, z których każda reprezentuje pewną sferę interesów zasługujących niewątpliwie na to, aby znalazły one wyraz również w ogólnej reprezentacji terytorjalnej, jaka powinna być Izba.

Obok tej najbardziej kardynalnej zmiany, dążeniem jest projektu ustawy o Izbach usprawnić działalność Izby, skordynować ją z działalnością wolnych zrzeszeń gospodarczych, uniezależnienia od przypadkowych zmian w polityce kół rządzących, unikania czynnika demagogicznego w obradach Izb i usamodzielnienia w zakresie finansowym.

Doświadczenia dotychczasowe okazały mianowicie, iż bez odpowiednio skoordynowanej współpracy rządu z czynnikami gospodarczymi, niemożliwym będzie obiór kierunku polityki gospodarczej bardziej niż dotychczas uwzględniającej rzeczywiste interesy kraju i zdolnej ustrzedz go przed skutkami błędnych posunięć. Aby jednak możliwa była współpraca, koniecznem jest zapewnienie jej stałych, ustawowo przewidzianych form, dotychczasowo bowiem posiadały piętno aż nazbyt szkodliwej dorywczości, przypadkowości i jednostronności.

Platformę takiej współpracy zapewnić może rychłe powstanie do życia w całem państwie Izb Przemysłowo-Handlowych, które jako ustawowe przedstawicielstwa sfer gospodarczych posiadałyby prawo i obowiązek współdziałania z rządem w sprawach dotyczących życia gospodarczego oraz kształtowania programu ekonomicznego, pojętego nietylko pod kątem widzenia doraźnych potrzeb sanacyjnych, lecz czyniącego zadość interesom, gwarantującym normalny i racjonalny rozwój tego życia na dalszą metę.

W chwili obecnej istnieje na obszarze Rzeczypospolitej 9 Izb, a mianowicie we Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Bielsku, Katowicach, Grudziądzu, Toruniu, Bydgoszczy i Brodach. W sercu Polski, t. j. w Warszawie ani w innych centrach b. Kongresówki, jakoteż w województwach wschodnich niema ich zupełnie, jakkolwiek niezawodnie mogłyby one tam pełnić niezmiernie ważną misję. **F. L.**

POLITYKA APROWIZACYJNA MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH NA BIEŻĄCY ROK GOSPODARCZY.

Dnia 11 października roku bież. zapadła uchwała w Komitecie Ekonomicznym Ministrów w sprawie polityki aprowizacyjnej na bieżący rok gospodarczy i jej kierunku na przyszłość.

Komitet Ekonomiczny uznał za konieczne udzielenie poparcia związkom komunalnym, względnie związkowi współdzielni spożywczych Rzeczypospolitej Polskiej w kierunku stworzenia przez nie rezerwy zbożowej w środkach przemysłowych i w większych miastach. Niezależnie od całokształtu akcji Rządu, prowadzonej pod kierownictwem PP. Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie budowy elewatorów, K. E. M. uznał za konieczne przekazanie w najkrótszym czasie magistratowi m. st. Warszawy część elewatorów, znajdujących się w Warszawie w administracji wojska, uznając równocześnie konieczność przyznania kredytu długoterminowego w wysokości kwoty, potrzebnej na doprowadzenie tych elewatorów do stanu używalności. Ponadto K. E. M. uznał za konieczne, aby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w drodze nadzoru zaleciło właściwym związkom komunalnym włączenie budowy piekarń mechanicznych do ich programów inwestycyjnych. Również za celowe uznał K. E. M. udzielenie pomocy kredytowej związkom komunalnym i organizacjom społecznym, które przystąpią w r. 1926 do budowy piekarni mechanicznych. K. E. M. uznał również za wskazane opracowanie projektu ustawy o wprowadzeniu przymusowego stosowania w piekarniach, wypiekających chleb na sprzedaż, urządzeń mechanicznych do zagniatania ciasta i przesiewania mąki. Akcja tworzenia rezerw zbożowych będzie prowadzona w większych ośrodkach miejskich i przemysłowych, a zatem w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Lwowie, oraz w zagłębiach Dąbrowskiem, Śląskiem i naftowem. Natomiast udzielanie kredytów na cele inwestycyjne, związane z naprawą stosunków w dziedzinie zaopatrzenia ludności w mięso, przewidziane jest na budowę rzeźni w tych ośrodkach, których okolice obfitują wdużą podaż taniego materjału rzeźnego. W związku ze wspomnianemi uchwałami K. E. M., Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystąpiło już do Ministerstwa Skarbu o przyznanie kredytów państwowych, zarówno na stworzenie rezerw zbożowych w wymienionych wyżej ośrodkach, jak również na budowę piekarni w Warszawie i Krakowie.

„ROLNIK EKONOMISTA".

Wyszedł z druku Nr. 20-y „Rolnika Ekonomisty" organ Związku Polskich Organizacyj Rolniczych pod kierownictwem posła J. Gościckiego i redakcją p. Augusta Iwańskiego.

Numer zawiera w treści artykuły: p. Dr. M. Dalkiewicza — Dalsze uwagi w sprawie eksportu bekonów do Angji. p. Z. Nadratowskiego — Likwidacja serwitutów. J. Iwasiewicza — Przemysł cukrowniczy na Kubie w dobie obecnej.

Prócz tego sprawozdanie z działalności Związku Polskoch Organizacyj Rolniczych oraz bogaty dział kronikarski z dziedziny finansów, podatków, ustawodawstwa, polityki handlowej, przemysłu rolnego, statystyki i wiadomości różnych."

Dział Prawno-Informacyjny

KALENDARZYK PODATKOWY NA M. LISTOPAD ROKU BIEŻĄCEGO.

W listopadzie przypadają następujące płatności podatków bezpośrednich:

Do 15 listopada wpłata II raty podatków gruntowych za r. 1926.

W ciągu listopada przypada płatność podatku państwowego od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich za kwartał III.

Do 15 listopada wpłata podatku przemysłowego od obrotu osiągniętego w poprzednim miesiącu przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorji oraz przemysłowe od I i do V kat., jak również od przedsiębiorstw, obowiązanych do sprawozdań.

Do 20 listopada wpłata drugiej połowy zaliczki, na poczet podatku przemysłowego od obrotu za II kwartał 1926 r.

W ciągu listopada obowiązuje wykupno świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1927-ty.

W dniu 1 listopada ubiega ostateczny termin płatności podatku dochodowego za r. 1926 w wysokości kwot uwidocznionych w doręczonych płatnikom nakazach płatniczych.

Płatny jest dalej podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za pracę najemną w ciągu 7 dni po dokonaniu potrąceniu.

W ciągu listopada władze skarbowe przystąpią do przymusowego ściągania nieuiszczonych do końca października zaległości podatku majątkowego z tytułu poprzednich rat, oraz raty październikowej.

Nadto płatne są w listopadzie podatki, na które podatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w listopadzie tudzież kwoty odroczonych i rozłożonych na raty z terminem płatności w tymże miesiącu.

PRZYJĘCIA W STAROSTWACH

Okólnik Min. Spr. Wewn. do Starostów

Szczegółowe określenie sposobu przyjęcia ludności w starostwie.

W każdem starostwie w pobliżu wejścia należy urządzić możliwie duży pokój z ławami do siedzenia. Pokój oznaczyć napisem „Pokój przyjęć". Do tego pokoju począwszy od godz. 9 rano ma wstęp każdy obywatel Rzplitej, chcący osobiście przedstawić jakąkolwiek sprawę staroście. Woźny, któryby się ośmielił nie wpuścić kogokolwiek, lub nie wskazać drogi do pokoju przyjęć, ma być natychmiast wydalony ze służby.

O godz. 9.30 rano naczelnik kancelarji starostwa przychodzi ze specjalną książką do pokoju przyjęć i notuje imię i nazwisko, adres i sprawę interesanta. O godz. 10 przychodzi do pokoju przyjęć starosta lub w wypadkach jego służbowej nieobecności w biurze zastępca starosty.

W chwili wejścia starosty do pokoju przyjęć wstają wszystkie znajdujące się w pokoju osoby. W tejże chwili nad wejściem do gmachu starostwa wywieszona zostaje flaga państwowa, celem:

1) podkreślenia szczególnej łączności starosty z ludnością w czasie dokonywania przez niego przyjęć publicznych;

2) oznajmienie o odbywającym się w tym czasie przyjęciu wszystkich obywateli.

Na zaproszenie starosty obecni siadają. Starosta obchodzi kolejno zgromadzonych, słuchając ich żądań. Równocześnie naczelnik kancelarji notuje w książce przyjęć decyzje starosty.

Każdy obywatel wstaje w chwili załatwienia swej sprawy przed starostą.

Załatwiania spraw trwa od 10 do 12 godziny.

Pojedyńcze przyjmowanie interesantów w gabinecie starosty jest dozwolone tylko w wypadkach wyjątkowej wagi i w żadnym razie nie może się odbywać w czasie od godz. 10 do 12.

Ważność zarządzenia.

Niniejsze zarządzenie uważam za podstawę ujednostajnienia zewnętrznego trybu przyjmowania ludności. Na ścisłe wykonanie tego zarządzenia, bez względu na dzielnice i istniejące przyzwyczajenia kładę jak najsilniejszy nacisk.

Nasuwające się trudności należy przezwyciężyć. Nie będę przyjmował żadnych wyjaśnień co do niemożności wykonania.

Jeszcze raz podkreślam konieczność bezwzględnie sprawiedliwego i jednakowego traktowania wszystkich obywateli Rzplitej, bez jakichkolwiek wyjątków.

Wytyczną tego zarządzenia wpoi p. starosta wszystkim podwładnym sobie urzędnikom i funkcjonarjuszom.

Załatwianie interesantów w sposób bezpośredni, szybki, życzliwy i sprawiedliwy, a więc zgodnie z niniejszym zarządzeniem będzie dla mnie probierzem wartości pracy pana starosty.

Zażalenia przeciw niewykonywaniu zarządzenia.

Upoważniam każdego obywatela Rzplitej, który w ciągu 3 dni nie będzie przyjęty przez starostę, do wniesienia wprost na moje ręce zażalenia czy to w drodze listownej czy telegraficznej.

MOŻLIWA ZWYŻKA PODATKU KOMUNALNEGO OD BUDYNKÓW NA OBSZARZE GMIN MIEJSKICH.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu oznajmia, że podatek komunalny od budynków na obszarze gmin miejskich może być pobierany na rzecz tych gmin w roku 1927 i w latach następnych, aż do odwołania, w postaci dodatku do państwowego podatku od nieruchmości, w wysokości 25%, względnie 50%, przyczem 50%-wy dodatek pobierany być może tylko w tych miastach, które przeprowadzają większe i niezbędne inwestycje (kanalizacje, wodociąg i t. p.).

ZMIANY I UZUPEŁNIENIA TARYFY TOWAROWEJ POLSKICH KOLEI NORMALNOTOROWYCH

Dnia 21 października r. bież. w Dz. Ustaw R. P. Nr. 103 poz. 601 ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 4 października 1926 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej polskich kolei normalnotorowych.

Poniżej podajemy zmiany odnoszące się i interesujące tylko przemysł młynarski.

W części III Taryfy towarowej „Nomenklatura i klasyfikacja towarów" wprowadza się zmiany następujące:

W grupie 1-ej „Zboże w ziarnie i rośliny strączkowe" w pozycji b) dodaje się **„oraz poślad zbożowy"**.

W grupie 13-ej (Dział II wytwory przemysłu fabryczno-rolnego) „Mąka zbożowa i t. d., w końcu tytułu dodaje się odsyłacz: „*".

W grupie 14ej „Otręby, słód i plewy" nomenklatura i klasyfikacja otrzymuje brzmienie:

„a) **otręby zbożowe wszelkie, grys, ospa zbożowa, osypka klasa taryfy dla drobnych II — dla pół- i całowagonowych VI klasy;**

b) **Plewy III—VIII klasy.**

W części IV Taryfy towarowej „Tabela opłat przewozowych" opłaty w klasie V rubryki b) i c) i w klasie VI rubryki a) i b) na odległościach od 201 do 1200 klm. otrzymuje brzmienie inne według załącznika do ustawy dołączonego. — **Naaogół zniżka w tych klasach wynosi od 1 do 10 procent.**

W części V Taryfy towarowej „Taryfy wyjątkowe" wprowadza się zmiany i uzupełnienia następujące:

„Przesyłki, przewożone za listami przewozowemi, zaopatrzonemi w oświadczenia nadawcy „do zużycia (lub przerobu) wewnątrz Państwa Polskiego" nie mogą być następnie reekspedjowane zagranicę. W razie stwierdzenia wywozu takiej przesyłki zagranicę odbiorca przesyłki pierwotnej obowiązany jest dopłacić różnicę pomiędzy taryfą normalną a wyjątkową".

Następnie została wprowadzona nowa taryfa wyjątkowa Nr. 28.

Na **przewóz otrąb zbożowych** z zawartością mąki nie wyżej 20% (z grupy 14).

1) **Obszar ważności.** Od wszystkich do wszystkich stacyj kolei polskich, prócz stacyj granicznych.

2) **Opłaty.** Przewoźne za przesyłki całowagonowe oblicza się według klasy VIII.

3) **Warunki stosowania.** Nadawca powinien w liście przewozowym oznaczyć nazwę jako „Otręby z zawartością mąki nie wyżej 20% i zamieścić oświadczenie „Do zużycia wewnątrz Państwa Polskiego".

Wprowadzono nową taryfę wyjątkową Nr. XLIV.

Na **wywóz mąki żytniej** (z grupy 13).

1) **Obszar ważności.** Od wszystkich stacji kolei polskich do wszystkich punktów granicznych oraz do stacji Gdynia Port i Gdańsk (wszystkie stacje).

4) **Opłaty.** Przewoźne za przesyłki całowagonowe oblicza się za całe odległości przewozu, nie wyłączając kolei na obszarze W. M. Gdańska:

Za odległość od 1 do 250 klm. — według kl. V.

Za odległość od 251 do 400 klm. — według jednakowej opłaty po 265 groszy za 100 kg.

Za powyżej 400 km. — według kl. VI.

Opłaty do stacji Gdynia-Port oblicza się w wysokości równej opłacie do st. Gdańsk-Neufahrwasser.

Warunki stosowania. Przesyłki, oprócz wywożonych przez Gdańsk i Gdynię, powinny być adresowane bezpośrednio do stacji zagranicznych,

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1926 r.

W związku ze zmianą taryfy kolejowej z dniem 1 listopada roku bieżącego, Związek Młynarzy Polskich wystosował telegram do p. Ministrów Komunikacij, Przemysłu i Handlu w dniu 25 października treści następującej:

„Ogłoszone z ważnością od 1 listopada rozporządzenie o zmianach nomenklatury taryfy kolejowej, zaskoczyło przemysł młynarski, który sprzedał zagranicę większe transporty otrąb z dostawą do 1 stycznia.

Ponieważ różnica opłaty przewozowej sięga blisko 100%, ponoszenie tak wielkiej różnicy jest dla młynarstwa rujnującem i wprost niewykonalnem. Grozi to uniemożliwieniem wykonania dostaw i poderwaniem z trudem nawiązanych stosunków handlowych i utratą uzyskanego zagranicą zaufania.

Wobec wyjątkowych okoliczności prosimy utrzymać dla eksportu otrąb na listopad i grudzień dotychczasową opłatę przewozową według klasy VIII-ej w formie taryfy wyjątkowej dla eksportu otrąb z terminem ważności 31 grudnia 1926 roku.

NOWA USTAWA O OPŁATACH STEMPLOWYCH

W dniu 30 września r. b. w Dz. Ust. R. P. Nr. 98 poz. 570 ogłoszoną została ustawa z dn. 1 lipca 1926 roku o opłatach stemplowych. Jako całość wchodzi ona w życie z dniem 1 stycznia 1927 r.; jednakże już z dniem jej ogłoszenia obowiązywać zaczynają postanowienia artykułów następujących:

1. 167-go, o ile dotyczy on umorzenia opłat, wymierzonych nakazem płatniczym po dniu 29 września r. b. od tak zwanych „listów kupieckich".

2) 171-go p. 20 i 21 oraz 175 i 180, tyczące się uchylenia ustaw z dn. 26 września 1922 r. w przedmiocie ustalenia wartości celem wymiaru opłat stemplowych i w przedmiocie skutków prawnych zatajenia części ceny kupna w umowach o sprzedaż i zamianę.

Nowa ustawa stemplowa uwzględnia szereg postulatów sfer gospodarczych w dziedzinie reformy ustawodawstwa stemplowego. Jednym z najważniejszych postulatów było domaganie się zniesienia ostemplowania korespondencji. Jak wiadomo, w myśl dotychczasowych przepisów wszelka korespondencja, z której powoływano się na złożone oferty, zamówienia, podlegała ostemplowaniu, jako stwierdzającą umowę. Te przepisy wprowadzały zupełny chaos zarówno w urzędach skarbowych, jak i biurach prywatnych.

W związku z powyższem Izby Skarbowe mają zarządzić:

1) aby na obszarach, na których korespondencja kupiecka podlegała dotychczas opłatom stemplowym, zaniechano natychmiast wymierzania opłat (i kar) stemplowych w tych wypadkach, w których art. 6 p. 4 i art. 91 p. 4 nowej ustawy zwalniają tę korespondencję od opłat stemplowych, jak również by przy przeprowadzaniu rewizyj stemplowych zaniechano sporządzania protokułów z uchybień w tym zakresie, wreszcie by sprawy tego rodzaju po dniu 29 września r. b. zostały z urzędu umorzone;

2) aby zaniechano przedkładania Ministerstwu Skarbu wniosków o wytoczenie powództwa w sprawach o zatajenie części ceny kupna w umowach lub zamianach, opartego na ustawie z dn. 26 września 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 90 poz. 827);

3) aby umorzono z urzędu sprawy, wszczęte na mocy ustawy w dn. 26 września 1922 r. w przedmiocie ustalenia wartości celem wymiaru opłat stemplowych (Dz. Ust. Rzpltej. Nr. 89 poz. 807) w tych przypadkach, gdy wymiar opłat dodatkowych, dokonanych na podstawie tej ustawy, nie stał się jeszcze w dniu 30 września r. b. prawomocny.

O ileby natomiast wpłynęły do władz I lub II instancji prośby o umorzenie prawomocnych, a niezapłaconych opłat tego rodzaju, to prośby te, wraz z aktami i umotywowanemi wnioskami, mają być przedkładane Min Skarbu;

4) aby urzędnicy, powołani do czuwania nad wykonaniem tej ustawy, jak najrychlej zapoznali się z jej przepisami, tak by byli dostatecznie przygotowani do zrozumienia i przyswojenia sobie następnie przepisów wykonawczych, jakie niebawem będą wydane.

Z Życia Związkowego

SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA KOMITETU WYKONAWCZEGO ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZW. MŁYNARZY POLSKICH

odbytego dnia 18 października b. r.

Na posiedzeniu byli obecni pp.: Suchodolski Wł., Oliński J., Płodowski J., Grasberg H., Morawski R. i Rutkowski M.

Przewodniczył p. Oliński J., wiceprezes Zarządu Gł., sekretarzował p. Rutkowski.

Na porządku dziennym była postawiona sprawa omówienia warunków Banku Gospodarstwa Krajowego, postawionych Związkowi Młynarzy Polskich w związku z przyznanemi kredytami młynom.

Dyrektor Związku, p. Rutkowski przeczytał promesę B. G. Kr. z dnia 15 b. m. i warunki Banku Gosp. Krajowego, jakie zostały postawione Związkowi i na jakich będzie udzielony kredyt za pośrednictwem Związku. Po przedyskutowaniu wyczerpującem, postanowiono jednogłośnie warunki przyjąć i dać pisemną odpowiedź treści następującej:

„W związku z kredytem, przyznanym przez WP. młynom za naszem pośrednictwem, przyjmujemy na siebie moralny obowiązek kontrolowania zużycia kredytu, przez poszczególne młyny, a w szczególności czuwanie:

1) nad zużyciem przez młyny udzielonego im kredytu wyłącznie na zakup zboża w celu przemiału,

2) nad terminowem wywiązaniem się poszczególnych młynów z zobowiązań kredytowych,

3) wreszcie nad tem, by powyższe kredyty nie przyczyniły się w jakikolwiek sposób do zwyżki cen mąki na rynku krajowym.

Ponadto Komitet jednogłośnie upoważnił Dyrektora Rutkowskiego Marjana i p. Płodowskiego Jana do otworzenia rachunku czekowego w Banku Gospodarstwa Krajowego,w myśl promesy, jak również do żyrowania weksli, wystawionych przez młyny, którym kredyt ma być udzielony i podpisywania czeków na podnoszenie sum z dyskonta tychże weksli otrzymywanych.

Za trudy poniesione przez Związek przy wystaraniu się o kredyt, jak również za czynności następne postanowiono pobrać niewielki odsetek od zrealizowanych kredytów.

Również ustalono pewne normy wynagrodzenia, jak zwrot kosztów poniesionych przy przeprowadzeniu w pewnych wypadkach kontroli we młynach, — odnośnie właściwego użycia kredytu.

Z OLKUSKIEGO ODDZIAŁU ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH.

Dnia 17 października bież. r. w Olkuszu odbyło się zebranie Zw. Mł. pow. Olkuskiego.

Na zebraniu było obecnych 30 członków.

Zebranie zagaił p. F. W. Gruszczyński w imieniu nieobecnego p. St. Gruszczyńskiego, prezesa i kierownika Oddziału Olkuskiego, następnie dziękując w imieniu zebranych pp. Gustawowi Konieczyńskiemu, prezesowi Oddziału Zw. Mł. P. w Jędrzejowie i Stefanowi Lichterowiczowi ze Sławkowa pow. Olkuskiego jako inicjatorom zwołania zebrania, prosił obecnych o wybór przewodniczącego. Przez aklamację na przewodniczącego zebrania powołano p. F. W. Gruszczyńskiego, który ze swej strony zaprosił na asesorów pp. Koźlickiego Bolesława, Lichterowicz Stefana i Gustawa Konieczyńskiego.

Porządek dzienny został uchwalony następujący: 1) powołanie na nowo do życia Związku Młynarzy na pow. Olkuski, działającego już jako Oddział centrali warszawskiej. — w następstwie czego konieczność wyboru Zarządu i Rady Starszych.

2) Sprawa ustawowych pomiarów wodnych.

3) Sprawy podatkowe i

4) Wolne wnioski.

Po przemówieniu całego szeregu mówców, na wniosek p. Konieczyńskiego, zebrani na posiedzeniu jednogłośnie uchwalili powołać na nowo do życia zamierający oddział. Skonstatowano, że związki zawodowo-społeczne młynarskie przez swe zabiegi odwróciły lub osłabiły niejeden cios skierowany w młynarzy. Położenie młynarzy wyglądałoby pod niejednym względem niewątpliwie gorzej, gdyby nie stałe czuwanie i opieka Związku. Zresztą działoby się jeszcze lepiej, skuteczniej, gdyby organizacje na prowincji były czynniejsze, bardziej zwarte i powszechniejsze.

Występowanie względnie unikanie Związku w czasie, kiedu na horyzoncie jaśnieje zorza naprawy, byłoby nie do darowania. Byłby to dowód braku solidarności, tej powszechnej w Polsce wady, która tworzy więcej krytyków, niż pozytywnych działaczy, więcej zniechęconych, niż optymistów, więcej zła niż dobra.

Następnie przystąpiono do wyboru Zarządu. W skład Zarządu weszli pp.Kozlicki Bol., Gruszczyński P. W., Barczyk J., Siewerski H. i Krzemienia Stan., na zastępców powolano pp.: Pilarskiego Józefa i Jabłońskiego Mikołaja.

Do Rady Starszych czyli do Sądu Rozjemczego wybrano pp.: Gruszczyńskiego, Lichterowicza Stef. i Krzemienia Ludwika — wszystkich ze strony pracodawców, a pp. Józefa Drożchowskiego i Stanisława

Orczyka ze strony pracowników. Na zastępców do Rady Straszych wybrano ze strony pracodawców p. Ziarko, a ze strony pracowników p. Filipowicza Franciszka.

Komisji Rewizyjnej na razie nie wybierano, czynność te pozostawiono do następnego zebrania walnego.

Odnośnie drugiego punktu obrad, t. j. w kwestji naglących spraw podatkowych, a w szczególności wyboru delegatów do powiatowych Komisji Szacunkowych pozostawiono Zarządowi do załatwienia.

W sprawie wykonania ustawy wodnej, odnośnie konieczności posiadania planów wodnych, wyjaśnień udzielili pp. Konieczyński G., Gruszczyński F. W. oraz przybyły specjalnie zaproszony na to zebranie inżynier Fleiszer, jako współwłaściciel i przedstawiciel Biura Technicznego-inżynierskiego w Piotrkowie-Trybunalskim. Po wyczerpującym referacie — dwóch członków zawarło umowy z wymienionym przedstawicielem na wykonanie pomiarów i planów wodnych.

Wolnych wniosków formalnie nie zgłoszono, zaznaczono jednak, że wiele bolączek i spraw zostanie poruszone na najbliższych zjazdach, które odbędą się w dniach 24 i 31 października i 7 listopada.

Na tem zebranie zakończono, protokół przeczytano i podpisano.

PANOWIE MŁYNARZE POWIATU OLKUSKIEGO!

W dniu 7 listopada o godz. 13-ej, t. j. 1 popołudniu odbędzie się walne zebranie panów młynarzy pow. Olkuskiego w Olkuszu w sali „Szymonek".

Ze względu na ważność mających być poruszanych tematów, koniecznością jest, ażeby wszyscy pp. młynarze w zebraniu wzięli udział.

Pamiętajcie więc o dacie 7 listopada bież. roku.

Rynek zbożowy.

	15/IX	21/X	30/X	UWAGI
Warszawa				
pszenica	48.00	46.50—47.50	47.00—48.00	cena stacja załadowcza
żyto	34.00—35.00	36.50—37.00	47.00	" " "
mąka żytnia „0000" 50% . . .	60.00	60.00	60.00	*) loco Warszawa
otręby żytnie detal	22.00	21.50	20.00	
jęczmień (browarny)	33.00—34.00	36.00—36.50	35.00—36.00	franko stacja załadowcza
owies	28.00—30.00	29.50	29.00—30.00	" " "
mąka sitkowa i razowa . . .	43.00	43.00	43.00	
Poznań				
pszenica	44.00—47.00	45.00—46.00	46.00—47.00	loco stacja załadowcza
żyto	35.00	35.00—37.50	36.00—37.00	" " "
jęczmień (browarny)	32.00—34.00	30.00—33.00	33.00—34.00	" " "
owies	26.00—28.00	27.00	26.00—28.00	" " "
mąka żytnia 70%	55.00	50.75	55.00	" " "
otręby żytnie	23.00	22.00	23.00	" " "

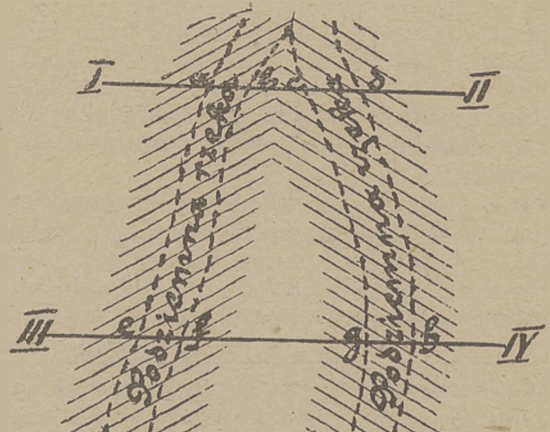
*) Ceny podane za 100 kg.

Podziemne rzeki, a pręty Wünschel'a

Podziemne rzeki płyną zwykle wśród grubego lub miałkiego piasku, szczelnie osłoniętego nieprzepuszczalną gliną albo skałami. — Pod wpływem tarcia podziemnych sił wodnych o piasek i osłony, powstaje prąd elektryczny, promieniujący pionowo ku powierzchni ziemi, a oddziałujący na boki pod kątem 53°2¹ poza którym już się nie uparnia. Gdy są poszukiwania wody prowadzone za pomocą prętów Wünschela, daje się zauważyć zaznaczone promieniowanie prądu, a trwanie promieniowania określa szerokość podziemnej żyły wodnej, która równocześnie wskazuje, na jakiej głębokości znajduje się żyła wodna, mierzona w połowie szerokości para rzeczonych odchyleń. Ponieważ prąd elektryczny ujawnia się w granicach kątu 53°2¹ od środka żyły, więc głębokość tej żyły względem jej środka będzie się równała szerokości paru spostrzeżeń. Ponieważ promieniowanie daje się silniej zauważyć, gdy poszukiwacz idzie zbiegiem podziemnej żyły, zatem i kierunek przepływu daje się oznaczyć.

Przez odkrycie podziemnej żyły wodnej osiąga się zwykle wielkie korzyści, bowiem jest to najlepsza woda źródlana, a również otrzymuje się wskazówki ostrzegawcze przed skutkami wyładowań elektrycznych i pożarów od pioruna. Założony w takim miejscu ogród owocowy rozwija się początkowo znakomicie, ale po niejakim czasie, mimo najtroskliwszych zabiegów zanika, bawiem piorun przebiegł w kierunku żyły wodnej i zniszczył drobne czułe korzonki drzew i roślin. Wzniesiony w takim miejscu dom jest również narażony na działanie piorunów, a w szczególności gdy stoi na skrzyżowaniu takich żył podziemnych. Wyrównanie się prądów elektrycznych ziemnych i z chmur następuje najczęściej właśnie w kierunku do podziemnych żył i tem daje się objaśnić zaznaczone wypadki, ewentl. podobne.

Zwykle przypisują poszukiwaczom żył wodnych podziemnych jakąś tajemniczą moc, jakkolwiek przebieg poszukiwań odbywa się zupełnie naturalnie i w sposób widoczny. Nauczyć się sztuki poszukiwania nie można i nie każdy człowiek jest odpowiedniem „Medium" nadającym się do tych czynności. Jest zupełnie ustalonym, że większości ludzi odchyla się prąt wiśniowy, wierzbowy, leszczynowy we właściwy sposób przy poszukiwaniach, ale rzadko komu odchyla się prąt metalowy. Prąt odchyla się natychmiast i dalej stale na całym obszarze, po którym przechodzi poszukiwacz. Powstają jednak błędy popełniane przez małodoświadczonych poszukiwaczy przy wyznaczaniu środkowej osi żyły, skutkiem czego często zostaje założona studnia tuż obok przepływającej żyły, której szerokość ściśle określić nie można. Pręt metalowy natomiast odchyla się zawsze w rzeczywistym kierunku prądu żyły, ale czułym jest tylko w ręku odpowiedniego osobnika. Z tego powodu wprawa poszukiwań wody za pomocą prętów Wünschel'a jest dotąd sprawą dość łatwo zwalczaną i uznawaną prawie jako blaga, zwłaszcza przez studniarzy i techników pokrewnych zawodów. W rzeczywistości jednak za pomocą prętów Wünschel'a były osiągnięte wielokrotnie nadzwyczajnie doskonałe wyniki, jakkolwiek podstawa samej akcji nie jest dotąd należycie wyjaśnioną. Nie wszyscy są odpowiedniemi osobnikami na poszukiwaczy, zapewnie wchodzi w grę stan nerwów. Sprawozdawcy niniejszej notatki pręt się odchyla, co sprawozdawca ma do udowodnienia wielu wynikami, jakkolwiek nie chce zaliczać się do grona zawodowych poszukiwaczy podziemnych żył wodnych. Dzięki temu, że sprawozdawca już od wielu lat prowadzi badania, wprawdzie dorywczo, oraz, że posiada techniczne i geologiczne wiadomości, czuje się usprawiedliwionym do odniesienia osiągniętych wyników nie tylko dzięki prątkom Wünschel'a, jakkolwiek były mu one pomocnicze. Sposób prowadzenia poszukiwania daje się najlepiej przedstawić na załączonym planiku sytuacyjnym.

Obszary odchyleń pręta są zakreskowane.

Przypuszczalny obszar poszukiwań ograniczony linjami I, II i III, IV i poszukiwacz idzie od I do II, to pręt drewniany nie da mu żadnego odchylenia, natomiast gdy idzie od I do II, zauważy na całej linji odchylanie się drewnianego prętu. Jeżeli by na tej podstawie oznaczył środek, to ten wypadnie właśnie między **ab** i **cd**, czyli między dwoma żyłami, abc nie na żyle, więc ustali żyłę błędnie,— jedynie metalowy pręt określi ściśle punkty **ab** i **cd**, a między temi punktami płyną żyły wodne. Lepsze wyniki osiąga poszukiwacz gdy przejdzie po linji III IV, bowiem tu odchylania się prętu drzewnego będą przerwane na przestrzeni po za promieniowaniem prądu elektrycznego, czyli w części niezakreskowanej na planie, między **fg.** Jeżeli uważnie zamarkuje te części drogi gdzie zauważa odchylenia i takowe rozdzieli na połowę, to żyła wodna znajdzie się na głębokości równej długości zamarkowanej części.

Jeżeli gdziekolwiek znajdzie się podziemna żyła wodna, to drewniany pręcik w ręku, odpowiednio przez naturę uposażonego poszukiwacza, takową bezwarunkowo ujawni.

Pręty Wünschel'a zdobyły i utrwaliły swoje stanowisko w świecie, natomiast obdarzonym przez naturę poszukiwaczom należnego stanowiska jeszcze nie przyznano, jakkolwiek praktyka życiowa tego rodzaju sposoby zupełnie uznaje.

inż. W. Krzyżanowski.

Pytania i Odpowiedzi

Pytanie Nr. 128. Proszę o łaskawą odpowiedź na poniższe. Mam w młynie 5 par walcy 800 × 300, 2 pary 600 × 300 m/m i dwie pary kamieni franc. 1.25 metr. średnicy. Od ganków franc. odsiewają maszyny dawniej zwane „Sichtmaszyny"; zasad walcy — 6-cio działowy płaski pytel i „Plansichter. Są gazy w ramkach takie:

I	II	III	IV	V	i t. zw. „Nachsichter"
24	26	28	28	30	6
24	26	28	28	30	6
26	28	30	30	32	6
26	28	30	30	32	6
8	8	—	9	9	—
—	—	—	—	—	—
9	9	—	10	10	—
9	9	9	10	10	7
9	10	10	10	11	7
9	10	10	11	11	7
10	11	11	11	12	7

Innych rezerwowych ramek z gazą niema. Mąka żytnia dosyć dobra, ale pszenna piękna, lecz za śliska, za gładka. Jaką gazę zaprowadzić do mielenia pszenicy?

Gdzie mogę dostać kamienie francuskie dobre do wymiału resztek produktu z walcy? Jaka cena kamieni — 1.25 metr? Które kamienie najlepiej śrutują rozmaite zboża i co kosztują para kamieni na śrutowanie 1-o metrowej średnicy?

W. S. 1865.

Odpowiedź: Według naszego zdania numera gazy są dostatecznie rzadkie i stosowanie rzadszych mogłoby spowodować, że w mące znajdą się otrąbki. Sądzimy, że należałoby raczej wyżej, t. j. lżej mlec, a następnie — ostatnie ramki mączne pierwszych trzech działów zamienić dunstowemi t. j. dać N-ry 5—6—7 i otrzymany czysty miał (dunst) dodawać do mąki.

Możliwem jest również, że walce są nieodpowiednio rowkowane i za mało kosztują — co jest odpowiedniem przy przemiale żyta, ale nie stosownem dla pszenicy.

Kamienie francuskie do wymiału otrąb jak również sztuczne do śrutowania — dostarczy Centrala Handlowa Mł. Polskich Sp. Akc., Nowy Świat 70. Ceny zapytywanych kamieni — prześle na żądanie pocztą.

Pytanie Nr. 129. Posiadam oczyszczenia 2-szmerglówki, szczotkę, tryjer, magnes i walnię z sitem. Do przemiału żyta: 2 pary walcy 1000 × 350 z samoczynnym koszem blaszanym, 2 pary walcy 600 × 350 i 1 p. kamieni 1.200 przekroju. Jedna para z wymienionych walców działa jako gniotownik, druga do wymiału kaszek. Pozatem 4-działowy przetak i odsiewacz do gniotownika jak również aspiracje.

Pożądanem jest 4 śrutowania i 1-o-razowy wymiał na kamieniach — jasna mąka (60% — 4/0000, 8% — 2/₀00 + pastewna i otręby).

W. R. z Rawy.

Odpowiedź: Aby przy jednorazowym automatycznym przemiale takowy móc korzystnie przeprowadzić w 7-miu czynnościach, potrzeba dostawić specjalny gniotownik z odsiewaczem o siatkach 44.24 oraz złożenie walców do wymiału kaszek. Pożądanem byłaby standaryzacja (ujednostajnienie) ziarna przez zastosowanie kolumnowej suszarni i zamiana 2-ch szmerglówek na jeden obłuskiwacz trzystopniowy.

Należy odciągnąć kaszki od 1 i 2 śrutu i wymielać je na oddzielnych walcach, niedomiały można zwracać do II lub III śrutu, dalej do IV śrutowania, poczem na kamienie.

I-śrutowe walce 6—7 ryfli (żądeł) — 12% skos, sita-przetaka: 2 × 28 + 2 × 32 + 4 × 10 + 4 × 11; II śrut. — 7—8 żądeł — 15% skos, sita: 2 × 30 + 2 × 34 + 2 × 10 + 4 × 11 + 2 × 12; III śrutowe walce — 8—9 żądeł, — 18% skos, sita: 2 × 34 + 2 × 38 + 4 × 11 + 4 × 12; IV śrutowe walce — 9—10 żądeł, 18% skos, sita: 2 × 38 + 2 × 42 + 2 × 11 + 6 × 12; I-szy rozczyn kaszek 10—11 żądeł, 18% skos, sita: 2 × 38 + 2 × 47 + 4 × 10 + 4 × 11; II-go rozczyn — 11—12 żądeł, 18% skos, sita: 2 × 40 + 2 × 44 + 4 × 11 + 4 × 12.

Kamienie, sita: 2 × 42 + 2 × 46 + 2 × 11 + 2 × 12 + 2 × 13 + 2 × 8.

Przy 4 śrutowaniach, o ile żyto nie jest miękkie, można wyciągnąć 60% czystej mąki, stosując oddzielny wymiał odciąganych kaszek, aby uniezależnić się od przymieszki, zawsze powstających drobniutkich cząsteczek, kruchych drzewnikowych naskórków — otrąb.

Skosy żądeł mogą być utrzymane wszędzie 12%, ale pożądane są skosy żądlenia (ryflowania): I — 65 + 30°; II — 68 + 32°; III — 70 + 35°, IV — 70 + 35°, wymiałowych — 70 + 40°.

Pytanie Nr. 130. Posiadam oczyszczenie 2 szmerglówki, szczotka, tryer, magnes i wialnia z sitem.

Do pszenicy. 2 podwójne złożenia walców śrutowych 800 × 250 i 600 × 250, pojedyńcze 500 × 350, podwójne walce gładkie 600 × 250 i 2 razy 500 × 250, złożenia kamieni 1200 , podwójna Reform i 3 przetaki czterodziałowe, Aspiracja. — Do przemiału stosuje się mieszanki 30—40% twardej i 70 do 60% miękiej krajowej pszenicy. — Pożądane jest otrzymywanie 65% mąki specjalnej zerowej przy jednorazowym samoczynnym przemiale.

Odpowiedź: Pożądaną byłaby standardyzacja (ujednostajnienie) ziarna przez zastosowanie kolumnowego aparatu, przydałoby się przemywanie twardej pszenicy, zamiana 2-ch szmerglówek na 1 trzystopniowy obłuskiwacz, dający możność dowolnego stopniowania obłuskiwania i inne wybitne racjonalne korzyści, również łamacz pszenicy z odsiewaczem szczotkowym z sitem Nr. 16—24, a w ostateczności gniotownik do lekkiego nadgniatania. Brak jest podwójnej Reformy dla drobnych kaszek i miałów; jedno podwójne złożenie walców do rozczyniania, powinno być użądlone.

Żądlanie walców i kolejne Nr. sit odnośnych odsiewaczy:

	S i t a .
I śrut., 5 żądeł, 10% skos,	2×24+26+34+36+3×10+3×11+60
II „ 6 „ 10% „	2×22+24+32+34+3×10+3×11+60
III „ 7 „ 10% „	2×24+26+34+36+3×10+3×11+60
IV „ 8 „ 10% „	2×28+30+38+40+3×11+3×12+64
V „ 9 „ 15% „	2×32+36+42+44+2×11+4×12+68
1 rozczyn, 10 żąd., 15% „	2×32+2×46+4×10+2×11+2×7
2 „ 11 „ 15% „	2×36+2×50+4×10+2×11+2×8
1 wymiał gładki	2×40+2×50+4×9+2×10+2×7
2 „ „	2×44+48+4×10+3×11+2×8
3 „ „	2×46+50+3×11+4×12+2×8
4 „ „	2×48+52+4×11+3×12+2×9
Kamienie	2×38+42+50+52+3×12+3×13+68
Reformy dla grubych kaszek	36+32+28+24
„ „ średnich „	42+40+38+36
„ „ drobnych „	54+50+48+46
„ „ miałów	66+64+62+60

Książki i Czasopisma

„ROLNIK EKONOMISTA".

Wyszedł z druku Nr. 19 „Rolnika Ekonomisty", organ Związku Polskich Organizacyj Rolniczych, pod kierownictwem posła J. Gościckiego i redakcją p. Augusta Iwańskiego.

Numer zawiera w treści artykuły: Edw. Szturm „Zatargi zbiorowe w rolnictwie", Cz. Młodzianowskiego „Sprawa lnu w Polsce" i W. Borowskiego „Walka o zboże we Włoszech" „La battaglia del grano").

Prócz tego memorjał Z. P. O. R., sprawozdanie z działalności Związku oraz bogaty dział kronikarski z dziedziny finansów, podatków, spółdzielczości, ustawodawstwa, polityki handlowej, przemysłu rolnego, statystyki i wiadomości różnych.

„SZTUKA I ŻYCIE".

miesięcznik ilustrowany, wydawany staraniem związków zawodowych.

Popierajcie pierwszy organ artystyczno-literacki, wydawany przez związki zawodowe.

„Sztuka i Życie" powinien być w każdym domu demokracji polskiej.

„Sztuka i Życie" powinien prenumerować każdy Oddział Związków Zawodowych, każde Koło i Ognisko.

Nadsyłajcie sprawozdania z działalności kulturalno-oświatowej zrzeszeń światu pracującego.

Opłacajcie prenumeratę.

Twórzcie koła prenumeratorów „Sztuki i Życia".

Prenumerata kwartalna 1 zł. 50 gr. (za kwartał II Nr. 4, 5, 6) na rachunek „Sztuki i Życia" w P. K. O. Nr. 12-165. Można wpłacać u każdego listonosza.

ROLA IZB PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH W ŻYCIU GOSPODARCZEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Nakładem Związku Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej została wydana w Katowicach praca znanego ekonomisty Dr. H. Sanda o roli Izb Przemysłowo-Handlowych w życiu gospodarczem. W pracy tej wykazano zakres z działalności 9-ciu czynnych w Polsce Izb. Temat poruszany w pracy wydanej jest nader aktualny, ze względu na opracowywanie ostatnio ustawy o Izbach Przemysłowo-Handlowych.

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski). Redaktor: Marjan Rutkowski.